

Kraterler Nasıl Oluşur?

Ay'ın yüzeyindeki irili ufaklı kraterlerin nasıl oluştuğunu merak ettiniz mi? Gelin, kolayca bulabileceğiniz malzemelerle Ay yüzeyinde krater oluşumunu modelleyelim.

Gerekli Malzeme

- Yuvarlak bir tepsi
- 4 su bardağı un
- Yarım su bardağı kakao
- Kaşık
- Küçük taş ya da bilye gibi cisimler

COVID-19 salgınının ülkemizde yayılımının en aza indirilmesi amacıyla Evde Bilim köşemiz bir süre çizimle hazırlanacaktır.

Haydi Başlayalım

1 Unu tepsiye dikkatlice dökün. Tepsiyi hafifçe sallayarak unun düzgünce dağılmasını ve yüzeyin düz olmasını sağlayabilirsiniz.

2 Kaşık yardımıyla kakaoyu unun üzerine serpiştirin. Tüm yüzey kakaoyla kaplanmalı.

3 Küçük bir taş, yaklaşık 25 santimetre yükseklikten tepsiye bırakın.

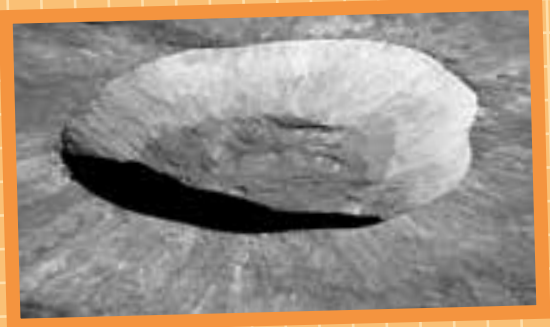

4 Sonraki denemelerinizde diğer küçük cisimleri, farklı yükseklik ve açılarla hazırladığınız karışıma atın. Neler oluyor?

Neler Oluyor?

Ay, yüzeyindeki izleri zamanla silebilecek bir atmosfere, yer kabuğu hareketliliğine, suya ve canlılara sahip olmadığı için yüzeyinde meydana gelen değişiklikler milyonlarca yıl bozulmadan kalabilir. Bu nedenle Ay'a yüksek hızla çarpan gök taşları, yüzeyi değişikliğe uğratarak krater adını verdiğimiz çukurları oluşturduğunda, bu izler kolay kolay silinmez. Dünya'mızsa kütlesi itibarıyla daha fazla sayıda gök taşı çekmesine karşın, üzerine düşen gök taşlarının çok azının izlerini görebiliyoruz.

Gök taşlarının kütleleri, Ay yüzeyine çarpma hızları ve çarpma açıları değişkenlik gösterdiği için Ay yüzeyindeki kraterler de farklı derinlik ve büyüklüklerde oluşur. Şiddetli çarpışma

sonucunda maddenin çevreye saçılma biçimi incelenerek gök taşının çarpma açısı bulunabilir. Deneyimizde gök taşı olarak kullandığımız küçük cisimler sayesinde, yüzeyin altında yer alan maddelerin cismin çarpma etkisiyle yüzeye taşındığını görebiliyoruz.